

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การหาสภาวะที่เหมาะสมในการสกัดน้ำมันข้าวเหนียว
ดำด้วยเอนไซม์สำหรับผลิตภัณฑ์หมักจากข้าว

ผู้เขียน

นางสาวพรวิมล ไชยคำ

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

Dr. Tri Indrarini Wirjantoro

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของเอนไซม์แอลฟาอะไมเลส และอะไมโลกลูโคซิเดสในการสกัดน้ำมันข้าวเหนียวดำสำหรับผลิตภัณฑ์หมักจากข้าว โดยแช่ผงแป้งข้าวเหนียวดำที่ร้อนผ่านตะแกรงขนาด 595 ไมโครเมตรในน้ำกลั่นด้วยอัตราส่วน 1:2.5, 1:5 และ 1:10 ตามลำดับ ด้วยระยะเวลา 30, 60 หรือ 120 นาที จากการศึกษาพบว่าน้ำมันข้าวเหนียวดำที่สกัดในอัตราส่วน 1:5 ที่ระยะเวลาในการแช่ 2 ชั่วโมงให้ร้อยละผลตอบแทนของน้ำหนักร้อยละสูงกว่าการแช่ที่อัตราส่วน 1:2.5 และในน้ำมันข้าวเหนียวดำที่สกัดในอัตราส่วน 1:5 ประกอบด้วย ความชื้นร้อยละ 85.81±0.74 โปรตีนร้อยละ 0.19±0.02 ไขมันร้อยละ 0.75±0.06 เกลือร้อยละ 0.59±0.22 คาร์โบไฮเดรตร้อยละ 12.66±0.61 น้ำตาลทั้งหมดร้อยละ 10.79±0.56 น้ำตาลรีดิวซิงค์ 86.2±0.55 มก./มล. ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 15.6±0.81 องศาบริด สารประกอบฟีนอลิก 68.4±0.26 มก./มล. แอนโทไซยานิน 401.8±0.10 มก./ก. และกรดไฟติก 501.3±2.08 มก./ก. ส่วนการหาสภาวะที่เหมาะสมในการสกัดโดยใช้เอนไซม์แอลฟาอะไมเลสที่พีเอช 6.5 สกัดที่ระยะเวลาระหว่าง 30-120 นาที และอุณหภูมิระหว่าง 60-80 องศาเซลเซียส พบว่าที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 30 นาที ให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง และสารต้านอนุมูลอิสระในปริมาณสูง สำหรับการหาสภาวะที่เหมาะสมในการสกัดโดยใช้เอนไซม์อะไมโลกลูโคซิเดสที่พีเอช 5.0 ทำการศึกษาที่อุณหภูมิ 50, 55 และ 60 องศาเซลเซียสที่ระยะเวลา 90, 180 หรือ 360 นาที ผลการศึกษาพบว่าที่อุณหภูมิ 60

องศาเซลเซียส ระยะเวลา 360 นาทีให้ร้อยละของน้ำตาลรีดิวซิง และสารประกอบแอนติออกซิแดนซ์
ในปริมาณที่สูงเช่นกัน

ในการทำผลิตภัณฑ์หมักจากน้ำนมข้าวเหนียวดำที่มีการเติมหัวเชื้อสำหรับหมักร้อยละ 0.02 ของ
มวลต่อปริมาตร และเติมนมผงร้อยละ 0-2 ของมวลต่อปริมาตร พบว่าการเติมนมผงจะช่วยเพิ่มความ
หนืด ค่าสี ปริมาณน้ำตาลทั้งหมด และปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดของน้ำนมข้าวเหนียวดำอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อถือ 0.05 หัวเชื้อสำหรับหมัก (*Streptococcus thermophilus* และ
Lactobacillus bulgaricus) จะเจริญได้ดีในน้ำนมข้าวเหนียวดำที่มีการเติมนมผง

Independent Study Title	Optimization of Enzymatic Extraction Condition of Black Glutinous Rice Milk for Fermented Rice Product
Author	Ms. Pornrawin Chaikham
Degree	Master of Science (Food Science and Technology)
Independent Study Advisor	Dr. Tri Indrarini Wirjantoro

ABSTRACT

This independent study was aimed to investigate the optimum conditions of α -amylase and amyloglucosidase extraction to produce black glutinous rice milk, which was subsequently be used in the manufacturing of fermented rice product. Black glutinous rice powder that passed a screen of 595 μm was soaked in distilled water using a ratio of 1:2.5, 1:5 or 1:10 for rice and water, respectively, with a soaking time of either 30, 60 or 120 min. The rice milk produced from a soaking water ratio of 1:5 and soaked for 2 h contained $85.81\pm 0.74\%$ moisture content, $0.19\pm 0.02\%$ protein, $0.75\pm 0.06\%$ fat, $0.59\pm 0.22\%$ ash, $12.66\pm 0.61\%$ carbohydrate, $10.79\pm 0.56\%$ total sugar, 86.2 ± 0.55 mg/ml reducing sugar, $15.6\pm 0.81^\circ\text{Brix}$, 68.4 ± 0.26 $\mu\text{g/ml}$ phenolic content, 401.8 ± 0.10 $\mu\text{g/g}$ anthocyanin and 501.3 ± 2.08 $\mu\text{g/g}$ phytic acid. The yield of the rice milk at this ratio was higher than the lowest soaking ratio of 1:2.5. For α -amylase extraction at pH 6.5, different extraction times between 30 and 120 min and extraction temperatures of 60 to 80°C were investigated. It was found that the black glutinous rice milk with high reducing sugar and antioxidant components was produced after extracting the rice samples with α -amylase at 90°C for 30 min. In the amyloglucosidase extraction, the enzyme was operated at pH 5.0. The studied extraction temperatures for this enzyme were 50, 55 and 60°C with an extraction time of either 90, 180, or 360 min. The results showed that an extraction

condition of amyloglucosidase at 60°C for 360 min yielded rice milk with high reducing sugar and antioxidant components.

The production of fermented rice was done by adding 0.02% (w/v) starter cultures and 0 – 2% (w/v) skim milk to the black glutinous rice milk. The supplementation of skim milk significantly increased viscosity, L* value, b* value, total sugar and total soluble solid of the fermented rice product ($p \leq 0.05$). Starter cultures of *Streptococcus thermophilus* and *Lactobacillus bulgaricus* could grow better in the presence of skim milk.